

PROJEKT EDUKACYJNY

„Zabawy z literkami – przygotowanie do nauki czytania”

placówka:

Publiczne Przedszkole nr 2

ul. Wisławy Szymborskiej 1A

43-230 Goczałkowice – Zdrój

e – mail: sekretariat@przedszkole2goczalkowice.pl

telefon: 32 210 72 24

GENEZA

W roku 2022/2023, w grupie pięcio-sześcioletków Sowy w Publicznym Przedszkolu nr 2 w Goczałkowicach - Zdroju, realizowany był projekt edukacyjny „Zabawy z literkami – przygotowanie do nauki czytania”, którego autorką była mgr Anna Czernecka-Mac.

Oparty został o podstawę programową wychowania przedszkolnego. Treści programowe realizowane były w ciągu codziennej pracy grupy, do której uczęszczały dzieci.

Przedszkole odgrywa coraz większą rolę w systemie oświatowym w naszym kraju. Pojawiają się nowe wyzwania, priorytety edukacyjne. Oferuje szeroki wachlarz zajęć dodatkowych. Placówki oświatowe starają się zapewnić dzieciom wysoką jakość kształcenia, w warunkach dostosowanych do ich potrzeb i możliwości rozwojowych.

Dziecko w wieku przedszkolnym uczy się spontanicznie, naturalnie. Zaspokaja swoją ciekawość świata w sposób wręcz mimowolny, zgodny z jego zainteresowaniami. Nauczyciel pomaga mu to uczenie się ukierunkować, pozwala osiągnąć większą samodzielność i pewność siebie w podejmowanych działaniach.

Zabawa jest podstawową formą aktywności dziecka w wieku przedszkolnym, dlatego uczymy dzieci głównie poprzez zabawę. Taka jest także istota wprowadzania liter w grupie starszej. Jedną z wielu wykorzystywanych dla uatrakcyjnienia zajęć metod jest odimenna metoda poznawania liter Ireny Majchrzak, z której niektórych elementów w tym projekcie również skorzystałam. Nauka czytania, pisanie, to sposób na wykorzystanie wrodzonych zdolności dzieci, które pomagają im zdobywać informacje o otaczającym je świecie. Zainteresowanie literami, czytaniem, pisanem, wzmacnia się w wieku pięciu-sześciu lat. Wykorzystane podczas prowadzenia projektu, najatrakcyjniejsze i najskuteczniejsze, moim zdaniem, metody czytania, pozwoliły osiągnąć dzieciom sukces uwzględniając ich indywidualne potrzeby i możliwości. Również możliwość wykorzystania nowoczesnych środków audiowizualnych przysporzyła dzieciom wiele frajdy, szczególnie podczas realizacji gry w programie „Balon blum”. Aby ją zakończyć, należało wykonać wszystkie ćwiczenia z zakresu znajomości liter, umiejętnego uzupełniania nimi wyrazów, przyporządkowywania wyrazów do obrazków i wielu innych.

Widoczna radość dzieci z osiągniętego efektu świadczy o zainteresowaniu ale i o osiągniętych umiejętnościach.

CELE PROJEKTU:

- stymulowanie rozwoju aktywności dzieci poprzez prowadzenie różnorodnych ćwiczeń i zabaw prowadzących do nabycia umiejętności czytelnicych;
- wyzwalanie pozytywnych emocji u dziecka;
- rozbudzenie wiary dziecka we własne możliwości;
- czytanie globalne wyrazów;
- utrwalanie zapisów swoich imion;
- rozwijanie zainteresowania czytaniem i pisaniem;
- stymulowanie aktywności poznawczej;
- kształtowanie wszystkich zmysłów;
- wzbogacanie słownika dziecka;
- rozwijanie mowy komunikatywnej;
- kształtowanie postawy kreatywnej;

TERMIN REALIZACJI: wrzesień 2022 – maj 2023

PRZEBIEG REALIZACJI PROJEKTU

1. Dzieci, na początku, uczestniczyły w inicjacji, tj. zaznajomieniu z wyglądem graficznym własnego imienia. Podczas pierwszych zajęć otrzymały wizytówki, do których wykonały graficzne ozdoby, by łatwiej mogły je rozpoznać podczas porannego witania się i popołudniowego żegnania. Wizytówki te umieszczone były na ścianie tak, by można je było łatwo zdejmować i przyklejać ponownie.

„Przygotowywanie – ozdabianie wizytówek”

2. Lista obecności. Codziennie rano sprawdzały obecność w ten sposób, że ustawiały się pod własnym imieniem i przenosiły wizytówki z pola z czerwoną na pole z zieloną kropką. Odczytywały też imiona nieobecnych kolegów.

„Obecność wstępna – kolorowa”

Często pomagały innym kolegom lub zwracały uwagę zapominalskim, aby odłożyły wizytówki na swoje miejsce.

„Obecność późniejsza - czarno-biała”

3. Zabawy z wizytówkami. Jedną z wielu zabaw było wyszukiwanie pośród rozłożonych na dywanie wizytówek, odczytywanie ich. Najpierw dzieci odszukiwały tylko własne wizytówki, później przyporządkowywały imiona kolegom.

„Stawanie przy swojej wizytówce”

- „Gdzie jest moja szufladka?” (zabawa przy muzyce) - to zabawa, podczas której należało odczytać własne imię i odszukać je na szufladzie z własnymi przyborami. Dzieci miały określony czas na wykonanie tego zadania, ponieważ pauza w muzyce informowała, że czas wracać na dywan. Kto pierwszy odnalazł pasujące imię, ten otrzymywał oklaski grupy w nagrodę. W późniejszym etapie dzieci odszukiwały szuflady kolegów.

„Nazywanie własnej szuflady”

4. Jednocześnie odbywały się ćwiczenia mające na celu odkrycie alfabetycznego klucza pisma, czyli wyodrębnienie litery i odkrycie jej fonetycznej funkcji.

Umiejętność wzrokowego rozpoznawania liter i poznanie fonetycznej funkcji każdej z nich wystarczą, aby dziecko mogło samodzielnie wprawiać się w czytaniu. Sztuka czytania nie jest równoznaczna ze sztuką pisania. Są to zupełnie inne sprawy i towarzyszą im odmienne działania umysłu. Aby czytać, należy mieć sprawny wzrok i poziom inteligencji wystarczający do rozumienia treści oglądanego tekstu.

„Odnalezienie liter alfabetu we własnym imieniu”

„Odszukanie swoich liter w imionach kolegów”

Dzieci uczyły się nie tylko rozpoznawać wygląd danej litery, ale także poprawnie ją wybrzmiewać. Sprawdzały, czy w imieniu występuje tylko jedna czy może więcej takich samych liter. Porównywały swoje imiona pod kątem długości, a następnie pod kątem ilości liter. Przeliczały je. To samo robiły z imionami swoich kolegów.

„Odnalezienie imion z literami „o”, „i” itp.”

5. Dziecko uczy się liter przez obserwację.

Podczas przygotowywania się do zajęć przywieszamy nazwy obrazków, pod którymi umieszczamy ich nazwy – składające się oczywiście z liter. Przywieszamy wyrazy do globalnego czytania oraz eksponujemy je w różnorodnych czasopismach, bajeczka, itp. Dzieci bacznie obserwowały nasze poczynania. Mając już niejakię pojęcie o pierwszych literach, próbowały swoich sił w odtwarzaniu wybranych liter, rysowaniu ich, czytaniu.

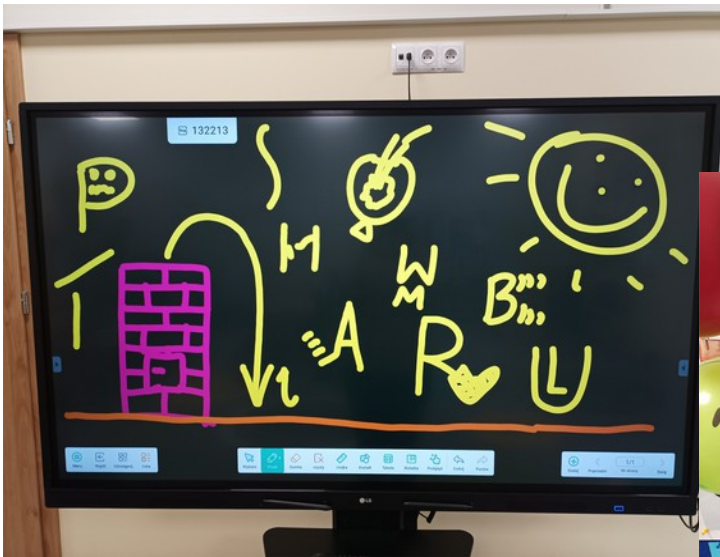
„Wskazywanie wybranej litery”

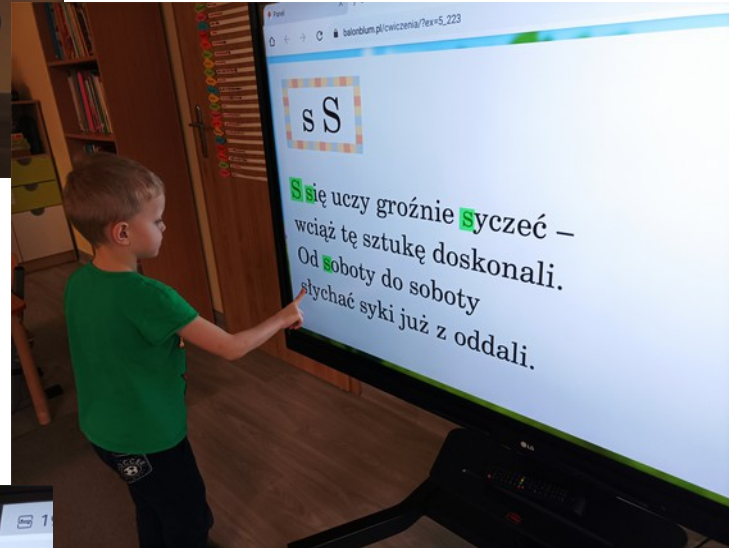
„Zabawy z serduszkami”

6. Prezentacja alfabetu.

Kiedy dzieci znały większość liter, poznały wiersz „Abecadło” Juliana Tuwima. Do zobrazowania jego treści wykorzystałam tablicę multimedialną. Ten wesoły tekst wpłynął na ich późniejsze działania. Chętnie brały udział w zabawach oddechowych, ruchowych, rysowały litery, z którymi się utożsamiały. Wykorzystywały różnorodne środki wyrazu.

„Ćwiczenia oddechowe regulujące odpowiedni przepływ powietrza – poznanie literki b”

„Ćwiczenia praktyczne utrwalające poznawane literki z wykorzystaniem m.in. programu Balon blum”

„Ćwiczenia graficzne utrwalające poznawane literki”

„B, jak brawo!, S, jak smok - radość dzieci z końcowego efektu”

„Rysowanie liter lub imion na tacach z kaszą manną, na piasku, itp.”

Dzieci miały możliwość dotykania, sprawdzania jakości materiału, przesypywania oraz tworzenia obrazków dowolnych, wzorków literopodobnych i w końcu liter.

Długo trwały zabawy z wymyślaniem różnorodnych wzorów – a przy tym mogły ćwiczyć dostosowywanie nacisku, przezwyciężać obawę przed nieznanymi materiałami i fakturami

Długo zapamiętają zajęcia i litery dzięki towarzyszącym im ciekawym zadaniom.

7. Ćwiczenia utrwalające.

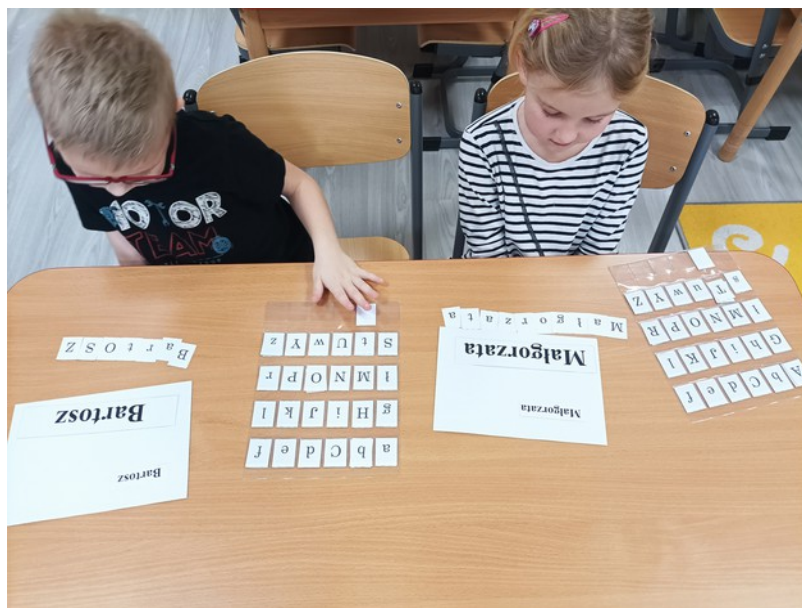
Podczas ćwiczeń stymulowana jest obserwacja wizualna oraz myślenie logiczne, które szybko pomagają dziecku w odkryciu, że:

- słowo napisane jest nośnikiem tych samych treści co słowo mówione.
 - kompozycja literowa danego słowa zależy od jego kompozycji fonetycznej.
- Tak więc to, co decyduje o nabyciu umiejętności czytania to umysł i wzrok.

„Dopasowywanie połówki litery – rozpoznawanie i odczytywanie liter”

- „Składanie imienia według wzoru”

„Wykorzystanie alfabetu ruchomego”

„Wykorzystanie układanek alfabetycznych w sali”

„Tworzenie wyrazów z różnych materiałów i z wykorzystaniem dostępnych zabawek dydaktycznych w sali”

- „Moje literki” - wyszukiwanie pierwszej i ostatniej literki w swoim imieniu.

Jednym z etapów poznawania liter jest analiza i synteza głoskowa wyrazów. Dzieci poznawały wyrazy z własnego otoczenia, swojskie, proste. Próbowaly wybrzmieć głoski w nagłosie, czyli pierwsze. Jeśli to potrafią, a dodatkowo wybrzmiewają głoski w wygłosie, czyli ostatnie wiemy wtedy, że rozwinięty jest słuch fonematyczny. Dziecko gotowe jest do podjęcia czytania i pisania. Dlatego zabawy z wyszukiwaniem głosek we własnym imieniu lub imieniu kolegi w nagłosie i wygłosie, a następnie kojarzenie ich z zapisem graficznym, czyli literowym, jest ważnym etapem. Starszaki coraz lepiej sobie z tym zadaniem radziły. Ten element stanowił dla nich także swoistą zabawę w czasie wolnym. Robiły sobie także wyścigi, kto pierwszy znajdzie w sali przedmiot na podaną głoskę, kto szybciej ułoży słowo ze słyszanych sylab, komu uda się wcześniej ułożyć wyraz z dostępnych liter i wiele innych.

Moim zdaniem bardzo cenną umiejętnością jest dzielenie się wiedzą z innymi. Starsze przedszkolaki wielokrotnie pomagały młodszym kolegom, u których słuch fonematyczny jeszcze się kształtuje. Jestem z nich dumna, że posiadły tę umiejętność.

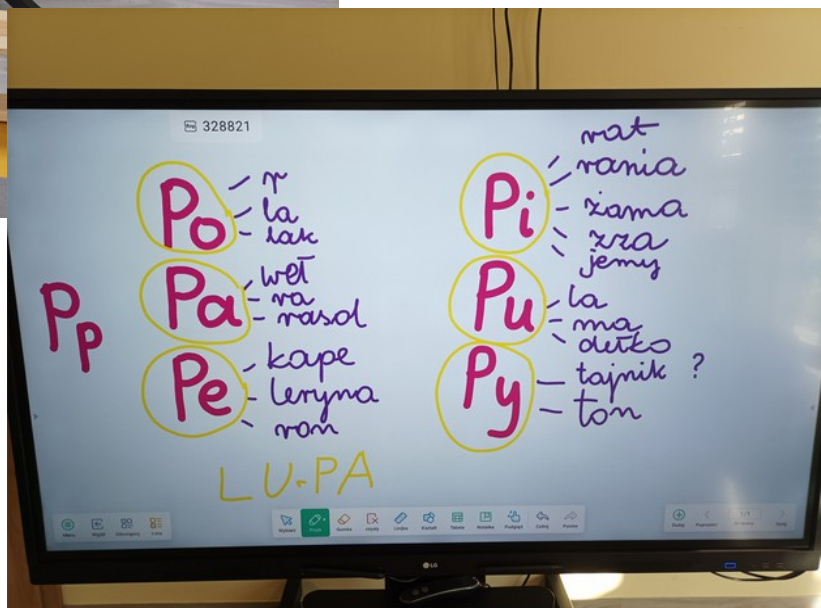
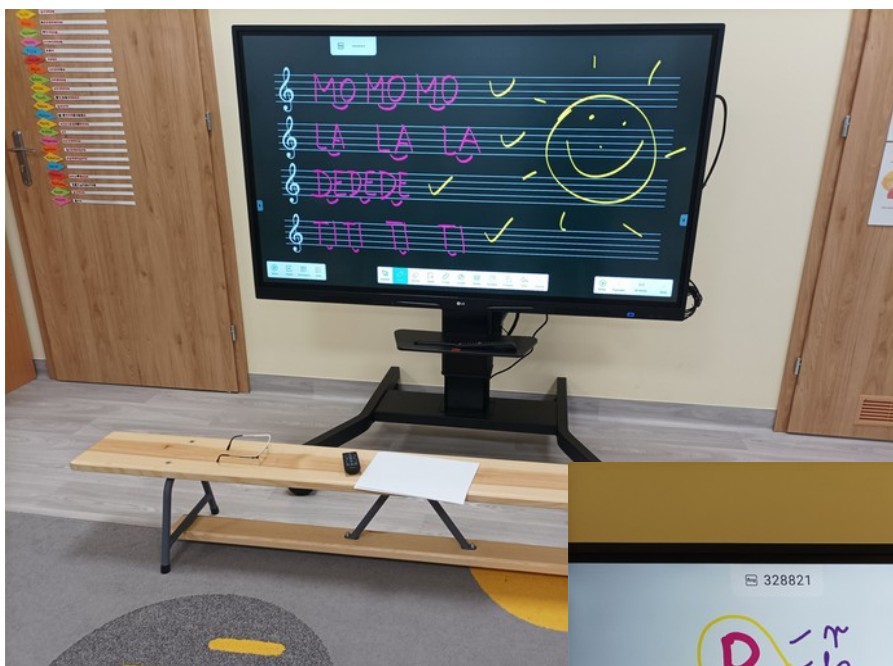
„Wyszukiwanie litery w nagłosie”

„Wyszukiwanie litery w wygłosie”

8. Gra w sylaby – to czas, kiedy dzieci poznawały zlepki literowe, które stanowiły elementy wyrazów. Uczyły się tworzyć sylaby, czytać je, a także wyszukiwać wyrazy, które te sylaby w sobie miały, np. sylaba „ma” występuje na początku słowa „mama”, „mandarynka”, „Marysia”, na końcu słowa „tama”, „dama”, a także w słowie „pomarańcza”, „komar”, itp. Oczywiście nie obeszło się bez zabawnych momentów, kiedy to zastanawialiśmy się, co podane przez starszaka słowo może znaczyć, ale nie zniechęcało to dzieci do szukania kolejnych przykładów.

- „Tworzenie i czytanie sylab”

„Wyśpiewywanie sylab z poznanych liter przy tablicy interaktywnej”

- „Ratujemy fokę” - w zabawie należało znaleźć jak najwięcej słów złożonych z sylab rozsypanych na dywanie. Kto podał prawidłowe słowo, umieszczał sylabę obok foki. Kiedy wszystkie sylaby były na miejscu, znaczyło to, że foczka została uratowana.

- „Kostki i sylaby” - zabawa polegała na wyrzuceniu dwiema kostkami samogłoski i spółgłoski, które utworzyły sylabę umieszczaną w jednej pętli, a następnie ułożeniu wyrazu tę sylabę zawierającego. Dzieci przynosiły poszczególne litery. Poniżej przykład układania wyrazu „puma” z sylabą „pu” oraz „Pimpek” z sylabą „pi”.

„Kostki i sylaby”

Przedszkolaki coraz lepiej radziły sobie z odczytywaniem sylab. Zauważyłam, że wszystkie dzieci, które posiadały choć w minimalnym stopniu umiejętność rozpoznawania liter, czy czytania prostych wyrazów, nabyły także umiejętność dokonywania analizy i syntezy fonemowej. Robiły to bawiąc się dźwiękami, samoistnie, z kolegami w zabawie, przy stoliku, przy rozmaitych okazjach.

„Dzielenie się sylabami z kolegami”

9. Nazywanie świata – to jeden z elementów odmiennej metody I. Majchrzak. Polega na przyporządkowywaniu wyrazów obrazkom i obrazków wyrazom tak, aby nabrały znaczenia. Każdy kto potrafi czytać, nie podpisze lodów, jako buraki. Dzieci z wielkim zdumieniem odkrywały zależność podpisów i ich znaczenie. Bardzo dobrze odnalazły się w tym literkowym świecie. A kiedy przekonały się, że potrafią nadać znaczenie temu, co miały przed sobą, chętniej sięgały po alfabet. Teraz już nikt nie mógł dowolnie nazwać obrazu, gdyż potrafiły przeczytać podpis i sprawdzić poprawność odczytanego przez kolegów czy nauczyciela podpisu.

„Podpisy do obrazków”

„Podpisywanie wybranych elementów w sali”

Umiejętność czytania sylab, składania sylab w wyrazy, pozwalała na czytanie całych wyrazów. Kiedy dzieci mogły przeczytać wyrazy „mama” oraz „to”, mogły ułożyć najprostsze zdanie „To mama”. Dowiedziały się, że istnieje interpunkcja, że zdanie składa się z wyrazów, zaczyna się wielką literą, a kończy kropką. To bardzo dużo informacji. Dodatkowo musiały orientować się w przestrzeni i na kartce, gdyż zdania układamy i piszemy od lewej strony do prawej. Ponieważ same próbowały podpisywać swoje obrazki, przygotowałam dla nich zdania wyrazowo-obrazkowe. Miały ogromną frajdę odczytując je.

„Czytanie zdań
wyrazowo-obrazkowych”

„Odczytywanie wyrazów z płataninek literowych”

„Rozszyfrowywanie imion dzieci z różnych stron świata”

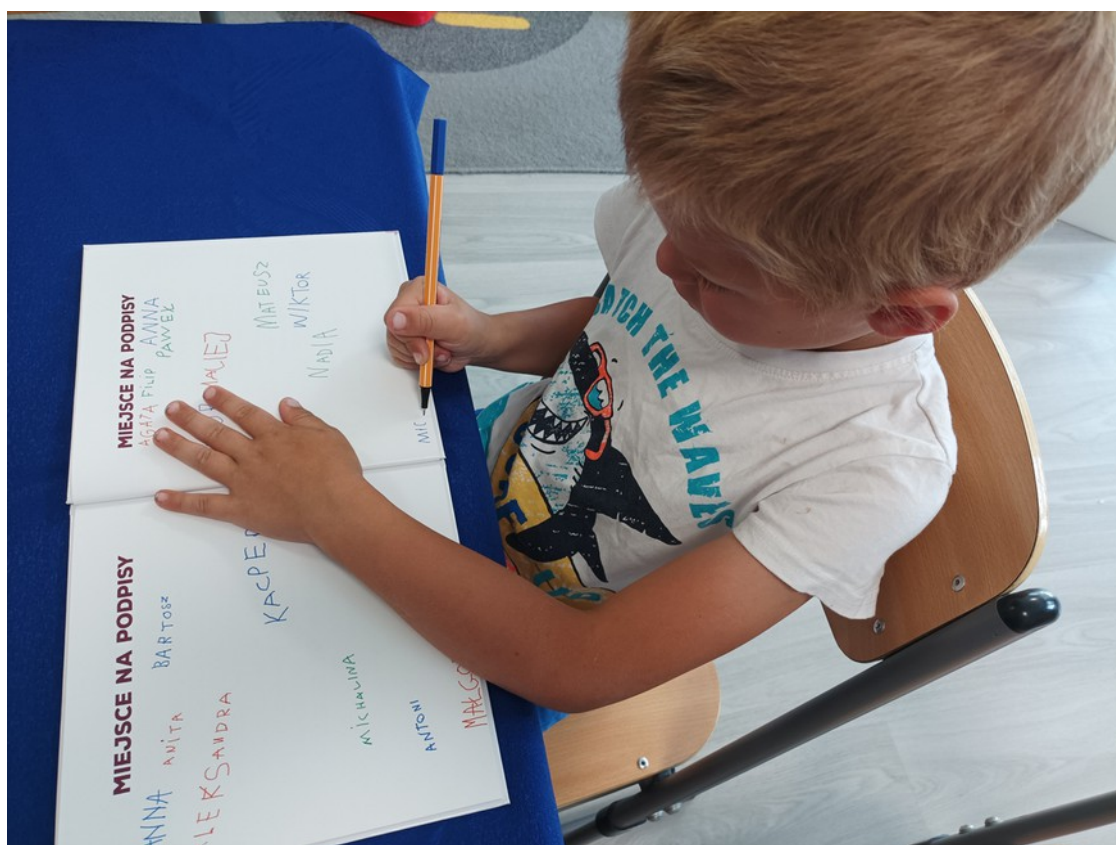

„Rozwiązywanie prostej krzyżówki”

„Próby przepisywania nagłówków”

Bardzo dobrym przykładem i sprawdzianem dla przedszkolaków, w jakim stopniu potrafią rozpoznawać poznane litery, rozpoznać, przeczytać, a nawet napisać swoje imię, było umieszczenie swojego imienia w pamiątkowym wpisie do książki dla sześciolatków kończących edukację przedszkolną. Niewielu młodszych kolegów potrzebowało pomocy w prezentacji litery czy swojego imienia.

„Na pamiątkę”

WYMIERNE EFEKTY

Cele operacyjne (dziecko):

- nabyło poczucie własnej tożsamości;
- dostrzega różnice w kształcie różnych liter;
- zauważa związek pomiędzy literą a dźwiękiem, znakiem graficznym a głosek;
- odczytuje własne imię i rozpoznać je wśród innych;
- dokonuje syntezy własnego imienia z sylab bądź z głosek;
- odczytuje imię kolegi;
- układa swoje imię z rozsypanki literowej wg wzoru i z pamięci;
- odszukuje i zaznacza wskazane przez nauczycielkę litery w swoim imieniu;
- rozpoznaje litery alfabetu;
- dokonuje analizy i syntezy wyrazu;
- dzieli wyraz na sylaby;
- wyróżnia głoskę w nagłosie i wygłosie;
- globalnie rozpoznaje nazwy wyrazów;
- czyta wyrazy oraz proste zdania;
- czyta krótkie teksty;
- rozwiązuje prostą krzyżówkę;
- rozpoznaje i nazywa znaki interpunkcyjne.

Uważam, że zabawowa forma poznawania liter, czytania, systematyczny kontakt ze słowem pisanym, przynosi wymierne efekty. Dzieci kształtują spostrzegawczość wzrokową, orientację przestrzenną, wyobraźnię. Rozwijają umiejętność skupiania uwagi, oczekiwania na swoją kolej, a także współdziałanie w parze, grupie, zespole.

Starszaki odczuwały faktyczną potrzebę samodzielnego czytania i satysfakcję z podejmowanych działań. Dlatego warto wykorzystać ich zainteresowanie czytaniem i bez wahania wprowadzać je w świat liter.

opracowała
mgr Anna Czernecka-Mac

Przedszkole posiada zgody rodziców na przetwarzanie danych osobowych swoich dzieci oraz umieszczanie wizerunku dzieci na stronie internetowej.